

המקלה למטה: קבוצת גיליון, יקשת מרגם טוביאש, 2003; גילברט וגורג, 'מגונקרי', 2005; סגילית לנרא, 'Vomitus-Narcissus', 2007

לתפוס את מה שנעלם

קטלוג התערוכה "התרונות" דן כמעט בכל הנושאים המעסיקים את האמנות העכשווית

על מקום ושנת לידתם, והיכן כל אמן חי ויוצר כעת. בנוסף, הקטלוג יכול להכיל הסברים ליצירות ולשמותיהן, עניין חידתי בדרך כלל שמאפיין את האמנות העכשווית: גם אם יצירה אינה "ללא כותרת", לא תמיד מצליח שם העבודה לשפוך אור על תוכנה. כך, מי שאינו בקי בפרטי הפסל "כלוב ציפורים בעלבקי" של מונה האטום, שהוצב באולם הבנייה של המוזיאון, ילמד מהקטלוג שמידותיו נקבעו לפי מידותיהם של תאי אסירים בכלא אלקטרו.

בפתח הקטלוג של "התרונות" מורפטים שלושה מאמרים. איה לוריא, אוצרת התערוכה, כותבת כי עבודת האוצרות שלה כאן קיבלה את ההש

מופיעות בו בקטלוג. הסידור בקטלוג, שמתבצע שונה מהסידור בהלל המוזיאלי, מאפשר השיבה מחדש על היצירות ויכול לצקת בהן פרשנות מחודשת. סידור חדש יכול להצביע על דמיון מבחינה צבעונית, כמו ביצירות של גילברט וגורג' ושל תומס דמנר, או על דמיון תמטי. לדוגמה, תצלום המסגד של ג'יימס קסברה מופיע בקטלוג לצד תצלום גרם המדרגות של הולפנג טילמנס, בעוד שבמוזיאון הונחו שתי העבודות בחללים נפרדים.

דרך נוספת לבחון את הקטלוג היא במידע הנוסף שהוא מעניק לצופה. למשל, הפרטים הביוגרפיים של האמי נים, שבקטלוג זה מוקדשים להם שני עמודים בלבד, והם מספקים מידע מועט

הם ניימרווינג אינטלקטואלי. ולטר בנימין, זוליה קריסטבה, ואן פרנסואז לויטאר, מלאני קליין, זיגמונד פרויד ורבים אחרים. כולם הוועקו כדי להסי' ביר מרוע העיסוק בהתרונות: מצד אחד ההתרונות כמשמעות הפעולה הפיסית, שקשורה בהפרשת חומרים מהגוף, ומצד שני כמשמעות המופשטת, שעוסקת באובדן היות. אולם, על פי הקטלוג, נרמה שאין נושא שהתערוכה לא עוסקת בו: הופי, הכאב, העונג, המוות, הנשגב, הפואטי, היראה, האימה, התרחמה והנצח - כולם נוכחים כאן.

בנוסף, כמו שבתערוכה יש חשיבות גדולה לאופן שבו מונחת היצירות ולמי קומן בהלל, כך גם יש חשיבות לסדר שהן

עליה. כשתיסגר, והיצירות יוחזרו לכע' ליהן, מה שיישאר הוא הקטלוג. יש כמה דרכים לבחון קטלוג של תערוכה. בראש ובראשונה תפקידו של הקטלוג לשמש אינדקס של היצירות שנכללו בתערוכה, תוך ציון שמן, שם האמנים שיצרו אותן, גודלן והסכניקה שבה נעשו. בעניין זה יש לציין שהרכבה שמת נוצצים מופיעים בקטלוג: גילבי' רט וגורג', מיכל היימן, והלפנג טילמ' נם, סגילית לנרא, ג'ייק ורינוס צ'פמן, מיכל רונבר, טרני שרמן, דמיאן היר' סט ואחרים הם רק חלק קטן מהכוכבים של עולם האמנות הישראלית והביני' לאומית. באופן דומה, המאמרים המלרי' מרים בתחילת הקטלוג מאפשרים גם

התרונות, עבודות מאוסף דורון סבג

אוצרת התערוכה: איה לוריא. הוצאת חברת ORS בע"מ ומוזיאון תל אביב לאמנות, 160 עמ', לא צוין מחיר

יובל סער

תערוכה "התרונות" שמציג האוסף דורון סבג במוזיאון תל אביב הנפתח מיד עם פתיחתה במאוס לתערוכה המרוברת של הרגע, כזאת שהיבטים לבקר בה, ושלכל אחד יש מה להגיד

אנדריאס גורדיק, יו"רדנו בינורי, 1989

המאמרים המלומדים בתחילת הקטלוג מאפשרים התהדרות בשמות של אינטלקטואלים. כולם החזקו כדי להסביר מדוע יש לעסוק בהתרוקנות

ראה מעבורתה של מיכל נאמן, "הריקות הסורית שלי", שניצבת בפתח התערוכה. הפרופ' ארנסט ואן אלפן, מומחה לספרות השוואתית, משתמש בפרקטיקה השאלה מעבודתם של ווקרי וירוד הפשע כדי לתאר את ההתרוקנות שביצירות השיר נות. ואן אלפן מקביל בין עבודת האוצ' רות ובין הקר הסימנים של דריק, של מה שלא נמצא, ויוצא נגד האמירה המקוב' לת "לראות פירושו להאמין". נילי גורן, אוצרת הצילום של המויואון, בוחנת את התצלומים שבתערוכה, ומתארת מראות של התרוקנות ועורפנות מדומה, גם במה שנרמזה לעתים כהפך הגמור. בדברי הפתיחה לקטלוג מודה מרד' כי עומר, מנהל המויואון, לכל האמנים

כמשטח שחור עם מרקם לא ברור, אולם רק כשמתקרבים אפשר להבחין באלפי הזבובים. אם מתקרבים יותר מדי, הזבוב כים הופכים שוב להיות כחם לא ברור. כשפותחים את הקטלוג, אפשר להסיר את העטיפה עם הזבובים, ומתחתיה מתגלה הוית לבנה ועליה כתם אדום קטן, אולי שאריות של צבע, אולי רס, ערות למשהו שהיה והתרוקן. לרגע גם סמל המויואון שופיע בשרת הקטלוג נדמה לאחד הכתמים, שחורים כהמי שבו כביטוי גרפי שמייצג את תוצאות ההתרוקנות. מבחינה זו דומה המסע בקטלוג לזה שבתערוכה, ומשמש מראה נאמנה למה שמתרחש בימים אלו בתלל המויואון.

דרך דומה לזו שבמרה האוצרת: הכניי סה לתערוכה במויואון נעשתה דרך הלל השוך שבו הוקרנה יצירת הווידאו "כלכלת מותרות" של האמנית קרן רוטו. נראית כה מצלמה ששטה בציי נורות הכיוב ונעה עם הורם עד שהיא מגיעה לאור שכבצה המנהרה. מההלל התשוך יוצאים המבקרים לחלל גדול ומואר, שבו ניצבות יתר העבודות בקפידה וכליטוש, והתחושה היא ששום דבר אינו מקרי. באופן דומה עוצבה גם הכניסה לקטלוג, שאת השער שלו מעטר תקריב מתוך עבודה של דמיאן הרסט, "לא טולה". העבודה מורכבת מאלפי זבובים, שהורבכו בשרף אל בר קנווס, בגודל 1X1.40 מטר. מרחוק הוא נראה

השתתפו בתערוכה ש"למרות שם התערוכה, עבודותיהם ממלאות אותנו עניין, התייגשות וחובנה". במלים אלו טמון בעיני תפקידו החשוב ביותר של הקטלוג - לנסות לשחזר את התחושה של מי שהסתובבו בתערוכה, ניצבו מול היצירות, שמעו את הקולות שיצאו מהן, הביטו במיצגי הוויריאן, כתנו את התומר שממנו הן עשויות ויצרו אתן קשר איני טימי. יש משהו כפוי טובה והסרי סיכוי בניסיון הזה, במיוחד בתערוכה מסוג זה. איך אפשר למלא את דפי הקטלוג כאשר הנושא המאגד הוא התרוקנות? מטירה סבווראי גם אוצרות התערוכה ניצבו לפני. מעצבת הקטלוג, דפנה גרייך, נקטה